

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 10

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
8. MARCA (MARZO) 1956

POLITIČNO DELO V IZSELJENSTVU

“Kaj pa v tem moremo”, slišimo ugovore z vseh strani, “vojske nimamo, danarja ne, moči nobene, vpliva ne, naše mnenje nič ne velja, ves svet se bavi z drugimi zadevami, ves tok gre proti nam”. Prav imajo. Vse to je res. Toda, ali naj se zato vse politične emigracije obglavijo ali utope? Zamislimo si, da ne bi bilo v zamejstvu ne politične organizacije, ne stranke. Kako bi Slovenci v begunstvu izgledali? Kaj bi mislili o nas domovina, če bi se Slovenci sploh ne pojavljali med delavci za osvobojenje? In kaj bi mislil o Slovencih svobodni svet, ki išče v begunskih političnih gibanjih sodelovanja?

Ni bistvo vprašanja v tem, koliko moremo dosegati v svojih prizadevanjih v razmerah, ki so prenasršene samih nasprotovanj našim ciljem. Bistveno je to, da tudi v teh razmerah moramo visoko držati našo zastavo in ime politično dozorelega, zavedno demokratičnega naroda in v njegovem imenu vztrajno, zvesto in nesebično kopati pot v osvobojenje tudi takrat, kadar nam jo nasprotja sproti zasipajo. Pri tem delu Slovenci moramo biti, in smo lahko le kot politično organizirana narodna begunska skupina.

Desetletje begunstva in temno mednarodno stanje ob desetletju je krepko potoklo vse rozičke tistim, ki so v narodno osvobodilno politiko vnašali kako skupinsko ali osebno sebičnost. “Na belem konju” nihče več ne bo šel iz begunstva domov. Prav jasno je, da emigracija na odločitev doma — kadar bo narod svoboden — ne bo vplivala. Preveč je vode preteklo, previsoko so zrastle nove trate. V narodu doma so novi rodovi, ki ne poznajo več ne osebnih ne skupinskih imen emigracije in nekdanje slovenske demokracije. Ti rodovi rastejo svoje življenje in bodo odločali po svoji glavi. Za nje je emigracija le še simbol, pa vendar velik in važen simbol: zavest imajo in upanje, da so v svobodnem svetu naši ljudje, ki na dom in njegovo usodo mislijo in za njegovo osvobojenje delajo. Vse do dneva osvobojenja moramo mi politično delati, ker narod doma ne more, ker je vezan, čeprav ve, da je vse odvisno od politične spremembe in to spremembo hoče, si jo vroče želi, kot si želi jetnik svobode in vpije po tistem, ki bi mu pomagal odpreti vrata ječe, vrata v svobodo.

In kakšna so sredstva, s katerimi moramo kolikor toliko opravljati to delo? Vse, kar vzdržuje zavedno in živo delavno narodno skupnost v tujini, je v ta namen potrebno in koristno. To drži. Toda neposreden pristop v politične kroge in ustanove, da tam pripovedujemo našo zgodbo in širimo smisel za sedanjí slovenski problem, moremo imeti le kot politična stranka, kot organizirani slovenski krščanski demokratje. V minullem letu so slovenski kršč. demokratje nastopali in govorili v Parizu, Salzburgu, v Belgiji in Nemčiji, v Italiji in v Čilu. To so bili zbori političnih ljudi, takih, ki upravljajo svoje države na zapadu, in onih, ki v begunstvu zastopajo svoje narode. Pri vseh teh prilikah, ki so bile edine take, da si mogel pred zborom mednarodnih politikov in državnikov govoriti o Slovencih, bi slovenskega zastopnika ne bilo, če bi ne imeli naše politične organizacije v zamejstvu. Na tak zbor je mogoče priti le kot zastopnik organizirane politične skupnosti. V ta namen moramo vzdrževati med nami politično stranko s tistim imenom in programom, ki je nesporno utrjen v politični zgodovini slovenskega naroda.

Prav nič ne drži ugovor, da politične stranke pomenijo v emigraciji nepotrebno cepljenje sil. Nikako cepljenje ni potrebno, če vsak dela po zdravi pameti in osnovnem spoznanju, da je za vse le eno potrebno kot prvo in osnovno: osvobojenje. Za ta cilj naj dela vsak in bo delal najbolje in najučinkoviteje med svojimi, s svojo organizacijo.

Dejstvo, da je v vseh narodnostnih skupinah v emigraciji tako obupno mnogo prepirljivosti, je znamenje bolezní in uspešne rasti plevla, ki ga med nami sejejo komunisti. Če bi Tito emigracijo iz Jugoslavije z zlatom plačeval, ne bi mogla služiti njegovim namenom uspe-

EISENHOWERJEVA KANDIDATURA

Eisenhower je prejšnji teden izjavil časnikarjem, da bo ponovno kandidiral. Republikanska in demokratska stranka sta že pripravljali zborovanja svojih organizacij, začenjale so se volitve delegatov za kongrese obeh strank, demokratski delegati so se vedno bolj zgriinjali okoli Stevensonovega imena, republikanska stranka pa je bila v zadregi, ker Eisenhower ni mogel objaviti svojega sklepa, dokler niso zdravniki ugotovili, ali sme tvegati še eno izvolitev. Zdravniški pregled je bil ugoden — republikanska stranka ima kandidata, ki bo stranki rešil vodstvo državnih poslov in državne uprave še za nadaljna štiri leta.

IME JE PROGRAM

Ko so zdravniki razpravljali o tem, ali naj Eisenhower še kandidira, so obenem tudi odločali o tem, ali naj ZDA še naprej koraka po poti, ki jo, je ubral pred 4 leti Eisenhower s svojo vladno ekipo. Tako, kakor je zavel veter po Eisenhowerjevi odločitvi, je sklepali, da je bil nasvet zdravnikov zelo dober — ZDA ima pred seboj novo dobo, ki je tesno zvezana z imenom: Eisenhower.

Med republikansko stranko in Eisenhowerjem ni bilo v preteklih letih posebnih pristrskih stikov. General je hodil svojo pot, dočim je stranka skušala pogosto preobračati vsebino in pomen njegovih sklepov. Program republikanske stranke v vsej tej dobi ni veljal mnogo — vlada je opravila delo, ki je nosilo pečat Eisenhowerjevega imena in njegove osebnosti. Dasi je Eisenhower imel prvi dve leti vladanja večino v senatu in kongresu, je v drugi dobi vladanja republikanska stranka večino izgubila in je poslej Eisenhower moral še bolj vladati tako, da so bili tudi demokrati zadovoljni z njim.

Republikanska stranka je bila vedno stranka ameriškega nacionalizma in v gospodarstvu zagovornica protekcionizma ameriške trgovine. Eisenhower je bil v zunanji politiki daleč od zahtev ameriških nacionalističnih konservativcev. Republikanske smeri zunanje politike ni diktiral kalifornijski senator Knowland; Eisenhower je imel ob sebi predvsem Dullesa in Nixona. Zlasti slednji je v stranki preprečil vse uspehe struji, ki je skušala preokreniti ameriško zunanjo politiko proč od Evrope in Azije. Evropska obrambna koalicija NATO se je ohranila in v Eisenhowerjevi dobi okrepila, v Aziji pa se je ravno okoli ZDA zbrala nova obrambna fronta SEATO, zbor južnih azijskih držav, ki so se skup-

no z Anglijo in ZDA odločile upreti komunističnim sunkom v tem delu sveta.

Vse to je nalagalo vladi ZDA ogromne finančne obveze, saj je morala Amerika nositi glavne stroške za obe obrambni koaliciji. Vkljub temu pa ameriško gospodarstvo ni zašlo v tisto krizo, ki so jo napovedovali v Sovjetski zvezi — ameriški kapitalizem pri vsem tem ni krvavel. Obratno se je izkazalo — prav v teh dveh letih Eisenhowerjeve vlade doživljal ameriško gospodarstvo konjunkturo, kot je že dolga leta ni.

VOLILNE TEZAVE

Na kocka bo pri volitvah postavljenih več problemov. Veliko vlogo bo igral položaj ameriškega poljedelstva, prav nič manjšo vlogo pa tudi vprašanje “segregacije” (posebne izolacije črncev). Nad oba problema pa bodo segla vprašanja zunanje politike — veliko se bo odločalo o tem, ali bodo ZDA vodile svet v prihodnjih štirih letih v istem smislu, kakor je to bilo pod dosedanjjo vlado.

Razmerje med ZDA in sovjeti se ne more razvzvoljati v nekaj tednih in zato se to vprašanje ne bo v prvi vrsti odločalo — vsaj na zunaj ne. Pač pa bodo na potek volilne borbe in s tem tudi na razmerje med Washingtonom in Moskvo odločali podrejeni problemi — in teh je cela vrsta. V Palestini se zbirajo oblaki, Izrael in Arabci bodo skušali še pred volitvami izsiliti razčiščenje tako, da bi v ZDA čim bolj ugodno plačali pravilno razmerje sil, ki naj potem vlada v tem delu sveta.

Dulles je te dni v Karačiju, kjer je konferenca zunanjih ministrov bloka SEATO. Tudi tam dvigajo glave tisti, ki menijo, da ZDA premalo dajejo za trdnost in svestobo tega bloka. V evropskem bloku NATO se zaradi spora okoli Cipra krha položaj Anglije v Sredozemlju, Francija pa skuša s svojo novo vlado kreniti na pot samostojnejše zunanje politike. Novi francoski zunanji minister Pineau je te dni govoril o “izrednih napakah” zahodnih zaveznikov, to je Amerikancev. V prvi polovici maja pa gredo francoski državniki na obisk v Moskvo — tudi od tam se bo skušal izvajati pritisk, ki naj vpliva na ameriško zunanjo politiko in s tem na volitve.

Sprememb nikdo verjetno ne pričakuje ali pa si jih tudi ne želi — le volilno borbo skušajo izrabljati po svoje ne samo ameriški volilci, ampak vsi drugi po svetu. Izvolitev Eisenhowerja ni samo ameriška zadeva — postala je zadeva vsega sveta.

SPREMEMBA V BOLIVIJI

IZVIRNO POROČILO SVOBODNI SLOVENIJI

V zadnju času so se tukaj izvršile velike izpremembe. Podržavljeni rudniki kositra so imeli zelo majhno proizvodnjo. Vlada je napravila več poizkusov, da bi proizvodnjo povečala. Vsi ti poizkusi pa so ostali skoraj brez uspeha. Sedaj je vlada podvela bolj energične korake. Dne 28. januarja t. l. je minister za rudnike in petrolej izdal okrožnico, naslovljeno na podjetja in delavske sindikate, v kateri stoji, da se bo odslej bolivijska rudniška korporacija (to je naslov podržavljenih rudnikov) upravljala na način kot se upravljajo privatna podjetja, ne da bi se moglo v delo podjetja mešati politične in sindikalne sile in da bi se uganjala kaka demagogija. Ravnatelj rudnika prevzame vso odgovornost za produkcijo in stopi v direktni stik z zastopniki delavstva, ki se pa morajo pri svojem delu ravnati natančno po zakonitih določilih. Ravnatelji in inženirji odločajo o delu in tudi o premeščanju delavstva z ozirom na potrebe posameznih rudnikov.

Vodstvo podržavljenih rudnikov se je

šneje, kot služi s svojo prepirljivostjo. In vsi prepripi so končno prepripi o delitvi medvedove kože, ko je zverina še živa in krepka. Plečnik je dal v kamen vkle-sati: Molimo za zdravo pamet.

* * *

To so v glavnem misli, ki jih je za januarsko številko “Domoljuba”, vestnika Slovenske ljudske stranke, napisal dr. Miha Krek, načelnik SLS.

Un mensaje de salutación del general Aramburu al Papa Pío XII

El presidente provisional de la Nación general Pedro Eugenio Aramburu ha dirigido al Sumo Pontífice Pío XII un mensaje de salutación con motivo del octogésimo aniversario del natalicio del jefe de la iglesia Católica y el 17º de su exaltación al trono pontificio. El texto ha sido impreso en un artístico album y será entregado al Papa por el comandante del Regimiento de Granaderos teniente coronel Alejandro Agustin Lanusse en carácter de embajador extraordinario.

En su mensaje de salutación el gene-

ral Aramburu destaca también todos los propositos de su gobierno y promete que se gestionará también un concordato entre la Argentina y la Iglesia Católica, que ahora desempeña todas las actividades en plena libertad.

El portador del conceptuoso mensaje del presidente provisional al Papa tiene el coronel Lanusse partió con destino a Roma en compañía de su señora esposa doña Ilcane Maria Bell a bordo de un avión de Aerolíneas Argentinas en la madrugada del domingo pasado.

Poslanica generala Aramburu-ja Papežu Piju XII.

Začasni predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu je poslal papežu Piju XII toplo pozdravno poslanico za njegovo 80 letnico rojstva in 17. letnico kronanja. Besedilo poslanice je natisnjeno v umetniško izdelan album, ki ga bo izročil papežu Piju XII kot izredni veleposlanik in opolnomočeni minister poveljnik grenadirskega regimenta podpolkovnik Aleksander Avguštin Lanusse.

V pozdravni poslanici predsednik general Aramburu Svetega Očeta se-

znanja tudi z delovnim programom vlade osvobodilne revolucije v Argentini ter naglašja, da je namen vlade skleniti tudi konkonrdat med Argentino in Sveto Stolico. Prav tako poudarja, da katoliška Cerkev v Argentini po zrušitvi diktature uživa polno svobodo.

Nosilec predsednikove pozdravne poslanice papežu podpolkovnik Lanusse je odpotoval v Rim v nedeljo zjutraj z letalom Aerolineas Argentinas. Na poti ga spremlja njegova gospa doña Ilcane Maria Bell.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Dulles je na tiskovni konferenci izjavil, da izjave sovjetskih vodij na kongresu kom. stranke v Moskvi o miroljubni politiki ZSSR pomenijo, da “se je končala ena doba v zgodovini svetjske Rusije in se pričinja druga. “Po njegovem mnenju je k temu mnogo pripomoglo odločno zadržanje zapadnih zaveznikov napram sovjetskim grožnjam in pritiskom v povojnih letih. — Eisenhower je objavil, da bo ponovno kandidiral za predsednika USA. — Dulles je odletel na obisk desetih južnoazijskih držav, da bi dokazal, da je USA in ne ZSSR prijateljica azijskih narodov. O biskal bo Pakistan, Indijo, Cejlon, Indonezijo, Siam, Južni Vietnam, Filipine, Formozo, Južno Korejo in Japonsko. V Karačiju se bo udeležil tudi konferen-ce SEATO, ki se je pričela 6. t. m.

URUGUAY: Na mesto predsednika vladnega sveta je sedaj prišel Alberto Zubiria, 54 let star advokat, član omenjenega sveta. Dosedanjemu predsedniku Berresu je potekla predsedniška doba.

ANGLIJA: Britanska in ameriška vlada sta sklenili, da se bosta takoj vmešali v vojno, ki bi izbruhnila na Bližnjem vzhodu, z namenom, da se čim prej konča ali pa da vsaj preprečita njeno razširitev. — Na britanskih otokih imajo vse pripravljeno za evakuacijo prebivalstva v slučaju izbruha nove vojne. Neki poslanec je na ta poročila vprašal, kam nameravajo evakuirati prebivalstvo, ko je znano, da že samo ena hidrogenska bomba, odvržena n. pr. na Liverpool, pomeni razdejanje po vsej Angliji. Na vprašanje poslancu niso odgovorili.

NOVA NESREČA NAD EVROPO

Vsa Evropa je bila več kot tri tedne v objemu najhujšega mraza, ki ga v nekaterih državah ne pomnijo od leta 1845 dalje. Škoda, ki jo je mraz s snežnimi viharji in zameti povzročil v posameznih državah je ogromna. Tako sodije, da je v Franciji povzročil mraz škode na posevkih, v vinogradih ter v sadjarstvu okoli 200 milijonov frankov. V Španiji je uničenih okoli en milijon ton pomaranč, v Italiji pa je škoda ocenjena na 100 milijard lir.

Točno višine škode zaradi mraza v Evropi pa sedaj še ni mogoče ugotoviti. Gotovo je samo to, da je ogromna. Agencija Associated Press jo ceni na več kot dve milijardi. Zaradi mraza je izgubilo življenje okoli 1.000 ljudi.

Zaradi silnega mraza je zverjad s planinskih predelov pritisnila v doline. Ponekod so se cele trope volkov priklatile celo v vasi, 50 km od Rima so se sestradni volkovi raztrgali nekega poštarja.

V zadnjem tednu je mraz v Evropi popustil. Sedaj je nastopila nova nevarnost. Sneg se je začel hitro topiti ter so se začele razliviati reke. Iz raznih držav že poročajo o velikih poplavih. Povečujo se jih še velike ledene plošče, ki jih

ITALIJA: V Rimu se je uprl vrhovnemu vodstvu KP del članstva italijanske KP, ki so sklicali svoj kongres in zahtevajo “vrnitev na linijo Marxa in Lenina”. Togliatti in Scocimaro se trenutno mudita v Moskvi, kjer sta se udeležila partijskega kongresa.

JORDAN: 20 letni kralj Husein je odstavil vrhovnega poveljnika arabske legije brit. grala Johna Glubb Pašo in imenoval na položaj arabskega generala Radi Unhaba. Odstavitev grala Glubba je posledica naraščajočega odpora arabskega sveta proti britanski nadvladi na Bližnjem vzhodu. Anglija je z 8 milijoni funtov šterlingov letno vdževal arabsko legijo, ki predstavlja najmočnejšo in najboljšo organizirano vojaško enoto na Bližnjem vzhodu. Britanska vlada je s svoje strani odpojkala 15 britanskih častnikov, ki so služili v arabski legiji.

PERZIJA: Vlada je dala aretirati sovjetskega vojnega atašeya v Teheranu majorja Kuznecova, v trenutku, ko je sprejemal od nekega perzijskega častnika tajne vojaške dokumente. Vlada je nato majorja izročila poslanstvu in zahtevala njegov takojšen odpoklic.

IZRAEL: Med Sirijo in Izraelom je prišlo do novih vojaških spopadov ter je bilo na obeh straneh več žrtev. Socialistična internacionala s sedežem v Zürichu v Švici je pozvala vse socialiste, naj priskočijo Izraelu na pomoč. Ameriška vlada se doslej ni hotela izjaviti ne pozitivno ne negativno na izraelske zahteve po pomoči v orožju.

ZSSR: Francoski preds. Mollet in zun. minister Pineau bosta odšla na obisk v Moskvo 14. maja t. l.

narasplo vodovje vali naprej. Te plošče so bile n. pr. v Moravi v Srbiji tako velike, da so zajezile strugo. Na pomoč je moralo priti vojaštvo ter je s topovskimi granatami raztrgelo nagradeni led.

V vseh državah, kjer ima NATO svoja vojsko je ista v stalni pripravljenosti zaradi nevarnosti poplav.

Vsled mraza je močno trpelo prebivalstvo v najjužnejših delih Evrope, ki na mraz ni navajeno. Zato so iz Nemčije pošiljali v te kraje volnene deke, ameriška prevozna letala pa so iz Nemčije vozila v Italijo živila ter razno blago.

Na Eisenhowerjevo odredbo so Amerikanci pošiljali svojo odvišno hrano tudi v Španijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

Nesrečo, ki je zadela prebivalstvo v Italiji, so skušali zopet izkoristiti komunisti. V raznih mestih so hujskali množice proti oblastem. Tako so nahajskane množice v mestu Foggia hotele zasedi mestno hišo ter prefekturo. Nastopiti je morala policija ter je s solznimi bombami razpoldla demonstrante. Policija je aretirala 30 demonstrantov. Za vse so ugotovili, da so pristaši komunistične stranke.

Iz seje predsedstva Narodnega odbora za Slovenijo

17. januarja 1956 je bila seja predsedstva Narodnega Odbora za Slovenijo. Sklenjeno je bilo, da se bodo v bodoče sestajali člani N. O., ki bivajo v New Yorku in Washingtonu k sejam redno na vsake tri mesece.

V razpravi o stanju v domovini je bilo soglasno ugotovljeno, da demokratični Slovenci odobravajo delo Narodnega Odbora in s simpatijami spremljajo njegove nastope. Zlasti je razveseljivo dejstvo, da slovenska mladina odločno odklanja komunistično diktaturo.

Podrobni pregled stanja med našimi narodnimi manjšinami je pokazal, da je najhujši pritisk na Beneške Slovence. Žal so se uresničila težka predvidevanja glede Slovencev v Trstu, odkar je v veljavi Londonski Memorandum z dne 5. oktobra 1955.

Predsedstvo je sprejelo poročilo Dr. Kreka o izročitvi spomenice zunanjemu tajništvu Ameriških Združenih Držav. V spomenici je izražena zahteva po svobodnih volitvah v Jugoslaviji, obrazloženo sedanje politično stanje in utemeljena potreba po mednarodnem nadzorstvu volitev. Spomenica je bila predložena v istem času, ko so zastopniki narodov iz Srednje in Vzhodne Evrope, ki zborujejo v "Assembly of Captive Nations" sprejeli in vložili svojo skupno spomenico z bistveno isto vsebino. Poleg Narodnega odbora za Slovenijo so podpisali spomenico še: Hrvatsko narodno predstavništvo, Srbski Centralni Odbor in Srbska kmetijska stranka.

Pripominjamo, da je NO že pred pol drugim letom nastopil s predlogom, da je treba v okviru mednarodnih pogajanj postaviti zahtevo po svobodnih volitvah na osnovi obveznosti, ki jih je Sovjetska Zveza podpisala v Jalti.

Ob priliki izročitve spomenice so Konstantin Fotič, Dr. Gavrilović, Dr. Maček in Dr. Krek tudi popisali skrajno težko stanje za politične begunce iz Jugoslavije v Italiji in Avstriji, protestirali proti nasilnemu vračanju in prosili za posredovanje Ameriških Združenih Držav pri pristojnih mednarodnih ustanovah.

Narodni Odbor je v minulih mesecih izkoristil vse mogoče prilike in možnosti, da je opozarjal na nečloveško vračanje beguncev in povzročil posredovanja pri vladah zapadnoevropskih držav, pri vodstvih političnih strank in proteste ob priliki mednarodnih zborovanj v zapadni Evropi. Zahvaljujemo se vsem, ki so ta prizadevanja podprli. Delo za zaščito naših političnih beguncev bomo vztrajno nadaljevali.

NO pri tej priliki poudarja, da smatra, da moramo emigracijske skupine iz Jugoslavije, tako srbske, hrvatske kot slovenske, osredotočiti svoje napore in prizadevanja za zrušitev in odstranitev komunistične diktature. Druga vprašanja naj se umaknejo tej prvi in glavni nalogi. Medsebojni prepri, napadi zaradi napak v preteklosti ali zaradi ciljev v bodočnosti koristijo le komunističnemu režimu. Mednarodno stanje in skrajna tiska v domovini tirjata, da v vseh drugih zadevah zavladava med nami TREUGA DEI, da nas vodi vzajemnost in medsebojno spoštovanje, da bi vse svoje sile posvetili osvoboditvi, uveljavljanju osnovnih človeških, političnih in državljanjskih svobod.

Predsedstvo NO je v načelu sprejelo predlog o osnovanju Slovenskega Narodnega Sveta. V razpravi je več načrtov o delokrogu, organizaciji in funkciji tega širšega predstavništva, ki naj bo novo sredstvo ožje povezanosti naše politične emigracije in njenega dela. Moramo pa ugotoviti, da bi bilo treba premagati veliko organizatoričnih težav in da finančne osnove za delovanje take organizacije še ni.

Narodni Odbor izraža svoje občudovanje nad velikim kulturnim delom naše emigracije v Argentini.

Seja je z odobravanjem sprejela poročilo dr. Vošnjaka o osnovanju Vzhodnoevropskega odbora za proslavo stoletnice rojstva Woodrowa Wilsona. Pričakujemo, da bo tudi slovenska emigracija sodelovala pri proslavah, ki bodo posvečene temu velikemu ameriškega predsedniku, ki mu naš narod ohranja trajno hvaležnost.

Dali smo izraza zadoščenju in hvaležnosti, s katero je naša emigracija sprejela odločen nastop predsednika Združenih ameriških delavskih zvez George Meanyja, ki je v imenu ameriškega delavstva načelno in brezpogojno obsodil in odklonil komunizem in posebej še titistično obliko komunistične diktature.

S posebnim veseljem pozdravljamo

Proslava 80-letnice častite matere Terezije Hanželič, generalne prednice Slovenskih šolskih sester

(Slovenska oddaja vatikanskega radia 21. februarja 1956.)

Po hudem snežnem metežu je napočilo zadnjo nedeljo lepo zimsko jutro. Po poledenelih cestah so že v zgodnjih jutranjih urah hiteli z vseh strani Slovenci, ki bivajo v Rimu, v malo slovensko kapelico šolskih sester, katera je bila ta dan še posebej praznično okrašena. Vsak, kdor je le mogel, je prihitel, da bi bil tudi on navzoč pri slovesni proslavi 80 letnice generalne prednice šolskih sester častite matere Terezije Hanželič. Prišli so vsi slovenski cerkveni predstavniki v Rimu, redovniki, svetni duhovniki in vsa redovna družina, ki jo v Rimu vodi slavljenka. V velikem številu so prišli k cerkveni proslavi tudi številni Slovenci - laiki. Slovesno sveto mašo je daroval prevzvišeni nadškof dr. Alojzij Fogar. V svojem govoru je z njeemu lastnimi besedami povdaril delo in žrtve, ki jih je slavljenka doprinesla skozi dolgih 80 let svojega življenja, od teh 57 let redovnega življenja in nad 20 let vodstva kongregacije šolskih sester. Koliko dela, koliko skrbi, koliko žrtev, koliko samozatajevanja, koliko molitve, koliko božjega blagoslova! Slavljenka je s svojo materinsko ljubez-

višeni molil zahvalno molitev in podelil blagoslov z Najsvetejšim. Slavljenka pa je, kot vedno, ves čas med sv. mašo skromno klečala na svojem prostoru v ozadju kapelice. Po cerkvenem obredu so vsi navzoči slavljenki čestitali ter ji želeli še mnogo let plodnosnega dela.

Popoldne pa se je po slovesnih petih litanijah vršila v čast slavljenki akademija. V primerno okrašenih dvorani prostorov Slovenskega socialnega odbora se je zbrala skoro vsa slovenska kolonija v Rimu. Po uvodnih besedah č. g. dr. Robiča, upravitelja hiše, so sledila voščila: malega Rusovega Matejčka, ki je nastopil v imenu slovenskih otrok ter se čestiti materi z ljubko pesmico, katera je prikazovala njen rojstni kraj, njeno razumnost ter njeno dobro in žlahtno materinsko srce, zahvalil za vse, kar je v teku svojega življenja nudila slovenski mladini. Kot zunanji znak te hvaležnosti ji je podaril šopek rdečih nageljnov, ovit v slovenski trak. Nato je slavljenki s prigodniško pesmico, ki je bila posebej za to priložnost zložena (č. g. Stanke Janežič) čestitala gđ. Pepca Leskovec kot zastopnica Slovenskega deklškega krožka v Rimu in ji pravtako po-

Č. Mati neposredno po proslavi. Stoji med p. Prešernom in nadškofom Mšgrom dr. Fogarjem (sedi desno poleg nje). Zahvaljuje se in priporoča v molitev. Na desni strani slike č. g. dr. Pavel Robič.

njo zvesto vzgajala nove članice reda, da so tudi one po njenem vzgledu vse delo in trpljenje darovale svojemu Nebeškemu Ženinu. Nobeno trpljenje ni strlo slavljenke. Ko so Maribor in Slovenijo zajeli vojni dogodki, je tudi častita mati Terezija nastopila pot begunke ter s svojimi sestrami prišla v Rim. Tu di ta bolečina ji ni vzela poguma. Brez vsakih sredstev, samo v zaupanju v Boga in s pomočjo dobrih ljudi je pričela graditi znova. Danes so njena nova materina redovna hiša v Rimu ter sestrške hiše v okolici Rima in številne druge, ki jih je ustanovila po svetu, najlepši dokaz njenega truda in božjega blagoslova, ki jo je spremljal pri njenem delu. Pa ne samo to. Sama brez sredstev, sama begunka je od prvega dneva, ko je prispela v Rim, pomagala beguncem, kjer koli je mogla. Ni begunca, ki bi ga ne bila sprejela in mu materinsko ne pomagala. Slavljenka zasluži po pravici ime matere slovenskih beguncev. — Prevzvišeni nadškof je ob koncu govora prečital brzojavko Svetega Očeta, v kateri papež z vznešenimi besedami omenja zaslužno delo častite generalne prednice ter ji podeljuje poseben apostolski blagoslov. — Gospod nadškof je končal svoj govor z zahvalo slavljenki za vse, kar je v teku svojega dolgega življenja dobrega storila, in z željo, da bi jo božji blagoslov spremljal in ohranjal še mnogo let.

Po sv. maši, med katero je ubrano prepeval slovenski pevski zbor, je Prev-

darila šopek rož. Za tem se je slavljenki s kratkim vznešenim govorom zahvalil g. magister Žabkar v imenu vseh beguncev za vso pomoč in podporo, ki jo je nudila slovenskim brezdomcem v tujini. — Moški pevski zbor, ki je že za uvod zapel "Slovenec sem", je za čestitkami podal venček "Nebo žari." — Za tem je slavnostni govornik č. g. Dolinar v globoko zajetem in izčrpnem govoru podal življenjsko pot častite matere ter razvoj Kongregacije slovenskih šolskih sester od prvih početkov do današnjih dni. Slovenska dijakinja v Rimu Metka Košakova je nato občuteno deklamirala pesem "Srečanje" matere Elizabete o presv. Evharistiji ter s tem povdarila vir, iz katerega je slavljenka črpala moč, da je mogla vzdržati težo velikega bremena. Šopek snežnobelih tulipanov, ki ji ga je podarila, je ponazarjal smisel podane deklaracije. — Moški pevski zbor je zaključil prisrčno slovesnost s pesmijo "Triglav moj dom." Ob zaključku se je javila k besedi slavljenka sama, ter se z iskrenimi besedami vsem navzočim zahvalila za izražene čestitke. Slovesno akademijo so pačastili s svojimi navzočnostjo prevzvišeni g. nadškof dr. Alojzij Fogar in vsi slovenski cerkveni predstavniki v Rimu.

Čestitkam se pridružujemo tudi mi. Ko se slavljenki zahvaljujemo za vse veliko delo, ki ga je izvršila v čast Boga ter v dobro svojemu redu in vsem Slovincem, prosimo Boga, da nam jo še mnogo let ohrani!

Mohorjeve knjige za leto 1956

Mohorjeva družba v Celovcu na Koroškem, prava naslednica bratovščine družbe svetega Mohorja za izdajanje dobrih knjig, ki jo je v Celovcu pred sto leti ustanovil škof Slomšek, je za

zadnje izjave predsednika in drugih vodilnih ljudi v vladi Združenih Ameriških Držav, ki so znova poudarili, da ta največja sila na svetu ne bo nikdar priznala sedanjega stanja v Srednji in Vzhodni Evropi in po podpirala gibanja in napore podjarmljenih narodov.

Na splošno z zadoščenjem ugotavljamo, da zapadne sile očitneje kažejo svoje nezaupanje napram Titu in njegovi vladi in da ogromna večina našega naroda tudi po desetih letih totalitarne pritiska nezlomljivo vztraja v taboru demokracije.

Miha Krek
predsednik.

Bogumil Vošnjak
podpredsednik.

leto 1956 izdala 8 knjig, 6 rednih in 2 izredni, za skupno ceno 109 pesov. Lahko pa se kupujejo tudi posamezno za ceno, ki jo bomo navedli pri vsaki posebej, pri poverjeništvu za Argentino, č. g. Oreharju, Victor Martinez št. 50. Buenos Aires.

1. knjiga je seveda tradicionalni KOLENDAR (st. 160) še s starimi Pengovimi okraski k dnevom, kar potrjuje zvezo s preteklostjo. Predvsem je posvečen problemom Tržaškega in Koroške in njim lepota (tržaška slovenska obala, Koroški razgledi), kratkim člankom in seveda leposlovju. Na nekaj člankov posebej opozarjamo: v leposlovju na Beličičovo Gmajno, v narodopisju na dr. Zabltnikove Ljudske šege in navade, ter zlasti na rodbinska imena v Beneški Sloveniji; v kulturni kroniki na prof. Peterlinov Pregled 10 letnega prosvetnega dela na Tržaškem;

v splošnem ljudsko prosvetnem pa na dr. Velikonjev članek o nafti in Jevni-karjev o kulturnih jubilejih. To je samo nekaj opozoril na bogate prispevke iz tržaško-goriško-severno ameriškega kulturnoustvarjalnega kroga, ki je v največjo pomoč celovski Mohorjevi družbi. Za prihodnje leto razpisuje Družba v Koledarju nagrado 2000 šilinov za Večerniško povest (120 tiskanih strani), ki naj se pošlje tajništvo do 15. maja 1956. Cena Koledarju 12 pesov.

2. knjiga so tradicionalne Večernice, povest VELIKA RIDA, ki jo je napisal pisatelj Karel Maušer v Clevelandu in jo "poklanja koroškim ljudem, njim, ki še iz starega žive, ki jim je domača beseda kot kruh in sol." Je to koroška novela z močnim koroškim dialektičnim besednim zakladom (dodan je slovarček) z lokalno zilijsko pobarvanostjo. Prijetna Mauserjeva povestica (126 strani) z njegovim starim motivom, da samo kopičenje grunta h gruntu ne prinaša srečnega zakona; tega more ustvariti le nesebična ljubezen. Toda ta motiv, postavljen že v vojni čas na Koroško, je zdaj Mauser razširil z novim: nov zakon vdovca z otroki naj ne sklepa le individualistična erotična strast moža, temveč predvsem ozir do otrok iz prvega zakona, ki terjajo novo — mater. Podobi Barbare, služkinje na Račnikovini, ki postane gospodinja istotam zaradi otrok, ki jih je pomagala vzgajati z ljubeznijo po smrti matere Mojce, in lik te zadnje, sta pisani s pravo Mauserjsko toploto idealističnih oseb, ki mu rasto večinoma iz — uboštva. V celoti je ena boljših Mauserjevih novel z gradivom, ki bi terjalo (vojna!) obdelavo v romanu ne samo v bežnem skiciranju. Naj se Mauser loti široko epičnega dela, ki mu je v krvi, in bi ga zmogel. Cena 11 pesov.

3. knjiga je zbirka črtic, kramljanj, feljtonov ali kakor hočete pisatelja p. Bernarda Ambrožiča DOMISLICE (str. 118), ki so pač najboljši naslov za to drobnav, izšlo pred leti v ameriški frančiškanski reviji Ave Maria, kateri je bil urednik. Kot je videti iz teksta, je p. Bernard številke te revije polnil po "službeni dolžnosti" z literarnimi "domisleki", mesečnimi feljtoni v literarni obliki, ki jih zdaj izbrane in z novimi pomnožene — izdaja v zbirki. In kakor smo o lanskim njegovi večerniški povesti o Slomšku zapisali, da je dobro pisana, tako tudi o teh Domislicah vzdržujemo mnenje, da je p. Bernard izviren in duhovit kozar, da so nekatere teh domislic naravnost dobre literarne črtice, čeprav so skoraj vse pisane z duhovniškega vzgojnega stališča. So pisane nazorno, krepko, včasih prav nič zaostajajoče za Finžgarjevimi mladostnimi spomini (na pr. Hlapčom, Jure Salutare, Zgrešeni poklici i. t. d.), ali Meškovićim kramljanjem (Človek je šel na sprehod i. t. d.). Vplivajo te domislice kot literarni vložki v baročnih pridigah: kljub izraziti tendenci imajo svojo čisto literarno vrednost. Podobno kot Hribarjeve zgodbe s Koroškega (Duh. življenje). Ob branju te zbirke mi je neprestano hodila na misel potreba po zbirki feljtonov Jaka Debeveca, kot jih je pisal po lovskih revijah in v Ameriški domovini. Kako zanimiva mohorska knjiga, ki bi imela veljavo in mik tudi za Amerikance in bi imela vrednost ne samo za folkloro, temveč tudi za razvoj literarnega "podlistkarstva" kot žanra v naši literaturi sploh. Cena 11 pesov.

4. knjiga je zgolovinski spis Franca Erjavca KOROŠKI SLOVENC, I. del, str. 191. Zelo tehten spis, ki predstavlja nadaljevanje takih zgodovinskih izdaj Mohorjeve družbe, kakor je bila Grudnova in Malova Zgodovina slovenskega naroda. Erjavce se je tokrat omejil na poljudno znanstveno obdelano monografijo o zgodovini koroških Slovencev, kar je gotovo najprimernejša knjiga za koroško Mohorjevo družbo. I. del obdeluje srednji vek, se pravi čas od naselitve do leta 1500. Erjavce priblija odločno temelj svoji razpravi: Koroška ni bila trajno nemška dežela, čeprav je pred Slovenijo bila za par desetletij delno zasedana po germanskih plemehih (Vzhodni Gotje), temveč je bila zibelka slovenske državnosti, najdemokracičnejše svoj čas v Evropi (ustoličenje), pozneje v srednjem veku pa delno germanizirana po fevdalni in cerkveni gospodski nemškega rodu. Dasi Erjavce ne omenja virov, je videti, da je uspešno vporabljal najnovejša dognanja prof. Kosa, ni pa še imel monografije mlajšega Grafenauerja o Ustoličenju, kar bi mu verjetno dalo še marsikako poanto. (Primerjaj Maroltov članek Verska vsebina ustoličenja koroških vojvod, Duhovno življ. marec 1956). Vsekakor: (Nadaljevanje na 3. strani)

ARGENTINA

Gral. Lonardi, biv. predsednik republike in šef zmagovite septembrske revolucije v Argentini, se je prejšnji petek vrnil iz Washingtona v Bs. Aires. Na letališču na Ezeizi so ga v imenu predsednika grala Aramburja pozdravili njegovi trije pobočniki, višji častniki treh vrst argent. oboroženih sil, sodelavci v njegovi vladi ter veliko ljudi. Let. minister Krause je gralu Lonardiju ponudil posebno letalo, ki naj bi ga prepeljal na letališča na Ezeizi v mesto. Za to uslugo se je pa gral. Lonardi zahvalil in se je odpeljal v mesto z avtomobilom. Med tem se je zbrala množica ljudi tudi pred Lonardijevim stanovanjem v mestu ter mu je ob prihodu priredila tople ovacije. Kot smo že poročali, se je gral Lonardi v Washingtonu podvrgel operaciji zaradi visokega pritiska krvi. Zdravje se mu je zboljšalo, vendar so mu zdravniki za določen čas predpisali še popolno mirovanje. Zato se je gral. Lonardi v nedeljo odpeljal na deželo, kjer bo nadaljeval zdravljenje. Zaradi večjega miru, kraja njegovega bivanja v provinci Bs. Aires niso objavili. Ameriški zdravniki po časopisnih poročilih za operacijo in zdravljenje grala Lonardija niso hoteli sprejeti nobenega honorarja, ker da so s tem hoteli izkazati čast in spoštovanje možu, ki ima velike zasluge za obnovo demokracije in svobode v Argentini.

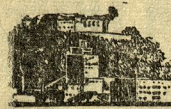
Vlada je izdala odredbo, s katero je pristanišči Rosario in Santa Fe ob reki Parana proglasila za prekomorski pristanišči.

Vlada je na zadnji seji sprejela vrsto važnih dekretov. Tako dekret o prepovedi urorabljanja znakov, fotografij in drugih simbolov biv. peronistične stranke za ideološko in polit. propagando. Z drugim dekretom je vlada razveljavila tisto določilo v zakonu, ki ga je izdala Peronova vlada o razvezi zakonske zveze, po katerem se je ločena oseba lahko nanovo poročila. Razveljavitev tega določila velja vse dotlej, dokler vlada vprašanja razveze zakona ne bo dokončno uredila. Tretji dekret prepoveduje funkcionarjem biv. režima, da bi mogli biti izvoljeni na položaje in vodilna mesta v javni upravi. Ta dekret zadeva biv. ministre in drž. tajnike, biv. zvezne in pokrajinske poslane in senatorje, bivše župane in komisarje občin ter vse funkcionarje biv. peronistične stranke. S četrtnim dekretom je pa vlada razpustila Socialistično stranko narodne revolucije — Partido Socialista de la Revolución Nacional. Ta stranka je sodelovala s Peronom.

Vlada je zvišala tarife za taksijske. Sedaj je začetna tarifa 90 centavov. Za vsakih 120 metrov vožnje je treba plačati 20 centavov.

Posvetovalni odbor je imel prejšnjo sredo izredno sejo. Na njej je prosvetni minister Dell'Oro Maini govoril o vprašanjih, ki se nanašajo na ureditev argentinskih univerz in njihovega svobodnega delovanja. Obrazložil je tudi stališče vlade do teh vprašanj, zlasti glede ustanavljanja privatnih univerz. Med tem, ko so člani posvetovalnega odbora po izvajanjih prosvetnega ministra podajali svoja mnenja glede ustanavljanja privatnih univerz, so se začeli zbirati na Kongresnem trgu predstavniki tistih političnih skupin, ki so proti verskemu pouku v šolah in proti ustanavljanju privatnih univerz. Vzklikali so za laiciistično šolo, nosili velike tozadevne napise in zahtevali odstop prosvetnega ministra. Policija je nastopila ter demonstrante razpodila. Prosvetni minister je o problemu ustanavljanja privatnih univerz govoril prejšnji petek tudi po radiu. Poudarjal je načelo vlade, da lahko privatna iniciativa ustanovi svobodno univerzo, ki izdaja polnoveljavne diplome in podeljuje veljavne naslove pod pogojem, da se podvrže zakonskim predpisom, ki bodo za take univerze izdani. Privatne univerze bodo nastale s sredstvi iz privatne iniciative. Za njihov izvor se bo država zanimala. Svoja izvajanja je minister zaključil z ugotovitvijo, da svobodna univerza nima ničesar opraviti z verskim poukom in tudi ne predstavlja nobenega verskega problema. "Ne razdvaja Argentin- cev tisti, ki daje svobodo, ampak tisti, ki jo krati ter se ji zoperstavlja z namenom, da bi jo lastil izključno za sebe".

**PORAVNAJTE NAROČNINO
SVOBODNE SLOVENIJE!**

Novice iz Slovenije

V Ljubljani so razstavili svoja dela člani umetnostne Skupine "1953", ki jo tvorijo mladi umetniki Milan Berbuč, Mira Cetin, Alenka Eržen, France Peršin, Ivan Seljak, Marko Šušteršič, Drago Tršar in Melita Vovk. Skupina navedenih likovnih umetnikov je povzela svoje ime po letnici svoje prve skupne razstave.

V letu 1955 so v Sloveniji pridelali 7.200 vagonov pšenice, rži 2.870 vagonov, ječmena 1.760 vagonov, ovsa 1.420 vagonov in oljne repice 137 vagonov. Povprečni donos na 1 ha je znašal v Sloveniji pri pšenici 13,8 q, pri rži 11,9 q, ječmenu 12,9 q, pri ovsu 9,9 q in pri oljni repici 8,0 q, Slovenija ima dalje 350.000 češnjavih dreves, ki so dala 870 vagonov češnje ali 24,2 kg na drevo, 14.000 dreves višenj je dalo v Sloveniji 17 vagonov višenj ter 30.000 mareličnih dreves 25 vagonov marelic.

MOHORJEVE KNJIGE ZA 1956

(Nadaljevanje z 2. strani)

knjiga potrebna vsem Slovencem, zlasti pa mladini, koroški še posebej. Cena 12 pesov.

5. knjiga (za doplačilo) je ponatis znanega potopisa s 137 barvnimi slikami romantičnega misijonskega značaja STRIC JAKA, uzor popotnega junaka izdan brezimno, o katerem pa vemo, da ga je napisal ravnatelj Msgr. dr. Jože Debevec, opremil pa Henrik Smrekar. Prav gotovo je bil Debevcu pri sestavljanju teh slikanic pred očmi klasični Daudetov Tarascon v Afriki, ki je dobil svoj odsev že prej v Mlakarjevem Trebušniku, sedaj pa še v teh slikanicah, izhajajočih že svoj čas v Katoliških misijonih. Slovenska mladina jih je rada gledala in brala, zdaj je v knjigi ponatisnjena predvsem za koroško mladež. Cena 11 pesov.

6. knjiga 1. zvezek življenjepisov svetnikov, ki jih je v svojem 17 letnem papeževanju proglasil sedanj papež Pij XII. Opisal jih je spiritual adrogueškega slov. semenišča prof. dr. Filip Žakelj pod naslovom ŽIVI KRISTUSOV EVANGELIJ. (str. 128). Tu je 7 življenjepisov: sv. Marija Evrazija Polletrier, sv. Gemma Galgani, sv. Marjeta Ogrska, sv. Marija Ks. Gabrini, sv. Nikolaj de Fihue, sv. Janez Britto in sv. Bernardin Pealino. Žakelj obnavlja mohorsko tradicijo Veritija, Rogača, Zoreta in Jaklika. Ob proslavi papeževe osemdesetletnice, ki jo praznujemo prav te dni, je prav, če si pokličemo v spomin delo tistih ljudi, ki jim je ta papež prisodil čast oltarjev, kajti iz njega se vidi, kakšne duhovne vrednote postavlja papež v tem času za zgled sodobne duhovne preroditve sveta. Žakljevi življenjepisji se odlikujejo po tem, da jemlje

France in Janez Krištof bosta od 10. do 25. marca zaradi počitnic odsotna.

Umrli so. V Ljubljani: Lovro Debeljak, Alojzij Cestnik, Albin Hrovatin, tiskarniški tehnični ravnatelj v p., Majda Slapničar, roj. Jeršek, Antonija Arhar, roj. Sušnik, upok. Tob. tovarne, Greti Heuffel, uradnica pri biv. Putniku, Janko Košar, Anton Hrovat, mesarski mojster in Franc Druškovič, prof. v Ljubnem ob Savinji, Betka Juhart, roj. Kosec v Braslovčah, Katica Vogrin, vrtnarica v Celju, Martin Luskar, predsednik gospod. sveta pri obč. ljud. odboru Planina pri Sevnici, Marija Martinšek, roj. Ključevšek v Laškem, Ivan Mercin, strojar na Vrhniki, Leopold Burja, kovinostrugar v Piranu, Marija Golob v Grahovem ob Bači, Franc Drenik v Begunjah, Marija Medved, roj. Babič v Pišecah, Vlado Makuš, šolski upravitelj v p. i t. d. v Kanalu, Ivana Zadnikar, roj. Zdešar na Viču in Karel Domnik, upok. v Radovljici.

za osnovo oficijelne vatikanske odloke, omenjajoč samo čudeže, na katerih temelju je bilo proglašeno svetništvo, ter najnovejše kritične spise, kar vse omenja kot vir pri slednjem opisu. Dasi so asketsko berilo za življenje po evangeliju (molitve in liturgično besedilo o svetnikih, ima knjiga svojo znanstveno vrednost. Zbirka se bo nadaljevala. Cena 11 pesov.

7. knjiga je natančni ponatis ljubljanske izdaje svetega pisma v prevodu dr. Jereta, Pečjaka in Snoja, tokrat njega II. del: APOSTOLSKI LISTI IN RAZODETJE. (str. 300). Na lepem papirju in s krasnim tiskom je Sveto pismo knjiga, ki naj bi bila v hiši slednjega slovenskega katoliškega izseljenca. Cena 18 pesov.

8. knjiga je ponatis ene najlepših svetovnih asketičnih spisov. Namreč FILOTEJE svetega Franciska Saleškega v prevodu, ki so ga leta 1941 priredili ljubljanski bogoslovci in mu je uvod napisal škof Rožman. To navodilo za bogoljubno življenje je po Tomaža Kempčana Hoji za Kristusom gotovo eno najlepših duhovnih beril, ki ima v francoski literaturi tudi svojo veliko literarno vrednost. Zato je sv. F. Saleški tudi nebeški zavetnik katoliških časnikarjev in pisateljev. Cena 23 pesov.

Dve zadnji knjigi sta izredni izdaji ter sta vezani v celo platno.

To je letošnji redni in izredni dar celovške Mohorjeve družbe. Tiste, ki ima že stoletno zgodovino in ki v Koledarju pravi o sebi, da je "danes vseh slovenska zadeva in tudi skrb. Vsi Slovenci izven Jugoslavije jo potrebujejo in vsem koristi... Nikakor pa noče biti edina slovenska založba in pozdravlja slednje kulturno ustvarjanje koderkoli drugod..." Tudi mi priporočamo vsem Slovencem njeno branje, ki ga izdaja pod gesli "narod, vera, jezik in ji želimo podporo, kajti — še vedno je najbolj ljudska kulturna tradicija slovenskega doma — "mohorjeva bukva".

T. Debeljak

EPIDEMIJA — HEYNE-MEDINOVA BOLEZEN

V zadnjih tednih časopisi mnogo poročajo o nevarni nalezljivi bolezni, ki se razširja po nekaterih predelih Republike Argentine, zlasti na ozemlju Velikega Buenos Airesa. Da bi bili tudi naši bralci poučeni o tej bolezni in da bi se mogli pred njo kolikor mogoče varovati, smo se obrnili na zdravnika, ki nam daje ta — le pouk in navodila.

Različna so imena, ki označujejo to bolezen: Otroška paraliza, Heine - Medinova bolezen, Poliomyelitis. Da prvo ime ne odgovarja stvarnosti, se sami lahko prepričamo, kajti prav pri sedanjih epidemijah obolevajo tudi odrasli. Prav tako ne odgovarja staro klasično ime v medicini "Poliomyelitis anterior acuta"; novejša raziskovanja so namreč dognala, da ne obole samo motorne (gibalne) živčne celice prednjih korenih v hrbtnem mozgu, temveč prav tako motorna jedra v možganih in opne, v katere so možgani oviti.

Na vprašanje, kaj povzroča "poli" (tako bomo na kratko imenovali to bolezen), bomo odgovorili: Virus poli — in razumeli pod "virus" neke vrste mikroorganizem, tako majhen, da ga ne moremo videti pod navadnim mikroskopom, in ki pasira tudi najgostejše filtre. Mnogi se z velikansko naglico in oškoduje nekatere celice v človeškem organizmu, da odmrjejo in da se njih okolica vname. Obstojajo 3 vrste tega virusa, serološko dokazane. Vse tri vrste povzročajo bolezen in ena vrsta ne da imunosti proti drugi vrsti.

Kje v našem organizmu se virus poli najraje naseli? Po že enotnem naziranju znanstvenikov v prebavnem traktu človeškega telesa, to je od ust in nosne sluznice do zadnjega dela črevesja. Bodian, znani raziskovalec tega virusa, opisuje nadaljnji potek infekcije takole: Virus prodre in preide v črevesno sluznico, oslabiljeno iz kakršnihkoli vzrokov, preide v kri in po krvi kroži po žilah, predre fino steno najtanjših žilic (kapilar) v mozgu in se naseli v njegovih celicah (Specifična lokalizacija). Tu povzroča odmrte celice in okolno vnetje; posledica tega je ohromelost tistih delov telesa, ki so v živčeni po teh celicah, n. pr. rok, nog, srca, pljuč. — V podaljšanem mozgu, to je vez med lobanjskim in hrbteničnim mozgom, so važna jedra celic, ki vodijo premikanje pljuč in srca. Če se naseli virus poli prav v tem delu mozga, nastane nevarnost ohromelosti srca in pljuč in s tem zvezana večja nevarnost smrti.

— To omenjam, ker beremo o železnih pljučih in o inervaciji. Železna pljuča so priprava, ki naj pomaga premostiti akutno nevarnost posledic ohromelosti pljuč z umetno fizikalno nadomestitvijo ali s kisikom, ki naj drži standart oksidacije rdečih krvnih teles. Inervacija pa je metoda, po kateri je bolnik postavljen v neko posebno stanje manjše porabe vseh celic organizma na kisiku, neko stanje varčevanja s telesno energijo in s tem razbremenitev srca in pljuč do najmanjše možne mere. To stanje se doseže z umetnim ohlajevanjem telesa do 25° C telesne temperature in z medikamenti, ki jih bolnik dobiva istočasno. Človek lahko ostaja v takem stanju do 35 ur brez kakršnih — koli poznejših posledic. To metodo omenjam zato, ker je deloma sad poiskovanja v medvojnih nemških koncentracijskih taboriščih in je našla v zadnjem letu tudi v Argentini splošno priznanje zlasti in porodništvu in sedaj v težkih primerih bolezni "poli".

Dejstvo, da najraje oboli prebavni trakt telesa, dokazuje, da mora virus poli priti v ta trakt, da je že v tem kratku in da iz nepopolnoma znanih razlogov postane virulenten. Zato po Bodianu razlikujemo 4 kategorije infekcije: (1) Tiha infekcija, ki se omejuje samo na prebavni trakt brez kakršnihkoli bolezenskih znakov. V blatu takih oseb se vedno nahaja virus poli. Take osebe so tihi raznašalci bolezni. — (2.) Abortivna forma bolezni. Oboleli prebavni trakt povzroča, da virus poli sicer pride v kri, živčni sistem pa ne oboli. Tudi take osebe so tihi raznašalci. — (3.) Forma brez ohromelosti. V tem primeru so sicer znaki, da je virus poli v mozgu, bolezen se pa klinično ne izrazi. — (4.) Paralična forma. To je oblika bolezni, ki jo smatramo za bolezen v našem smislu. —

Smatrajo, da na 10 ali celo na 1.000 ljudi, ki imajo oblike bolezni pod št. 1 do 3, oboli samo eden na bolezen, ki se lahko ugotovi klinično. Vzroki, zakaj samo nekatere osebe obolijo s paralično obliko, so deloma nejasni; navajajo prehlad, ultravioletne žarke, alergijo, vsake vrste telesne poškodbe, fizični napor, nosečnost in t. d. — Iz navedenega sledi, da je virus poli zelo razširjen in da je glavna obramba v moči organizma, to je v odpornosti človeškega telesa zoper prodiranje virusa do mozga.

Iz vsega dosedaj navedenega bomo

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

V nedeljo 11. marca bo 17. letnica kronanja sv. Očeta Pija XII. za papeža. Tudi Slovenci na področju Vel. Bs. Airesa se bodo spominjali te obletnice, kakor tudi papeževe 80. letnice. Ob 10.15 uri dopoldne bo v kapeli sv. Franciška Saleškega, ulica Belgrano, 3883, v Bs. Airesu, slovenska zahvalna služba božja. Po moši bo slovesen "Te Deum" v zahvalo Bogu, da je dal Kat. Cerkvi tako ve-

likega papeža in ga ohranil toliko let pri moči in zdravju.

Pri maši se bodo slovenski rojaki spominjali v molitvi tudi ljub. škofa dr. Gregorija Rožmanc, ki bo jutri — petek 9. marca — dopolnil 73 let življenja, 12. marca bo pa praznovl god svojega sv. patrona. S svojo navzočnostjo pri zahvalni službi božji izpričajmo svojo zvestobo svetemu Očetu in svojo ljubezen ter hvaležnost svojemu škofu!

Vsak teden ena

TAM, KJER BELI SO SNEŽNIKI

Tam, kjer beli so snežniki, holmci mali in veliki, kjer izvira bistra Sava, teče Soča, Krka, Drava, tam mi dedov zemlja krasna, dom junakov, dom je moj.

Tam, kjer Kranj na trdi skali sedež svoj star kaže zati, kjer Postojna v spodnji svet svoja čuda vabi zret, ona zemlja slavnoglasna moja vlast je, dom je moj.

Tam, kjer je Ljubljana bela davne čase že slovela, kjer slovenski mili rod zemljo orje, mirno hod, tam mi zibka prvočasna tekla je, tam dom je moj.

razumeli ukrepe, ki jih je podvzeti v primeru epidemije oziroma endemije bolezni "poli". — Kolikor je največ mogoče, naj se preprečuje masovna kontaktna infekcija, ki se razširja zlasti na krajih, kjer se zbirajo množice ljudi: Kolektivni, kopališča, parki in obiljene ceste i t. d. Kadar peljemo otroka na sprehod, ga držimo za roko; ne pustimo mu, da bi otipaval izložbena okna, drevesa; ne pustimo mu, da bi prihajal v direkten kontakt z drugimi otroci; zlasti naj se prepreči kakršnokoli poljubovanje, tudi med člani iste družine. Nikdar namreč ne moremo vedeti, ako nismo n. pr. starši tihi raznašalci bolezni. — Važno je vedeti, da je otrok kakih 5 dni pred izbruhom bolezni (temperatura, ki ni večja od 38°C) najbolj infektiven in ostane tak kak teden dni po akutnem stanju. — Ker je blato ne samo manifestno obolelih marveč tudi na videz zdravih raznašalcev infekcioznosti, moramo preprečevati vsako onesnaženje z vodo, ki teče po cestah; bodisi otrok direktno ali potom njihovih igrač. Izogibati se moramo mest, kjer se odlagajo smeti, in javnih stranišč. Iz tega sledi, da moramo z vsemi silami uničevati mrčes, muhe, komarje, ki prihajajo v stik z nesnago. Iz istega vzroka se moramo skrajno izogibati psom in mačk. — Sadje, ki lahko pride v stik z nesnago in izmečki, je prav tako lahko infekciozno. — Voda, ki prihaja iz zemlje z vsaj 20 m dolgo cevjo, ni infekciozna; vsaka nadaljnja njena pot pa jo lahko okuži. Mleko moramo uživati samo prekuhano! Okužene so lahko salata in sočivje sploh ter gomolji (krompir), ker lahko prihajajo v stik z izmečki.

Splošno pravilo nam bodi: Držimo otroke v normalnem okolju in jim dajamo normalno hrano. Ne uvajati posebnosti in neumestnih omejitev zaradi psiholoških staršev, zaradi strahu pred boleznijo! Kdor torej otroka zapira v sobo in poliva in škropi s formalinom ali DDT vse naokrog, mu daje samo prekuhano hrano, greši prav tako kakor oni, ki ga pusti neovirano in pretirano igrati šport ali ga vodi v zaprte prostore in zbirališča mnogih oseb. — Važno je: hrane (Nadaljevanje na 4. strani)

NARTE VELIKONJA

Višarska polena

Vzpel se je pred občinstvom v neizmernem duševnem naporu in kot brez pameti mu je šel pogled po dvorani.

"Sodite me! Sodite me!"

Kot da so se mu razvezali vsi udje ter je padlo z njega brezmejno breme. Čutil je do bolečin sladko olajšanje v duši. Nič več ni vedel, da stoji. Tudi dvorana ni bila več dvorana. Vse se je razmeknilo ter nekam hitelo z bliskovito naglico za lučjo, za lestencem navzgor. Ves lahek je čutil, da plava, da ga neznana sila, ki mu je objela srce, žene kvišku v omotično visočino.

Videl je samo zamegleno morje svetlobe in senc za seboj. Prestopil se je za rahel korak ter padel zviška na obraz pred Matijca in Franco.

Sodniki so vstopili vsi razburjeni. Predsednik senata je za hip osupnil, nato kratko ukazal, videč Tineta na tleh: "Nesite ga ven! Pokličite zdravnika!"

Odnegli so ga. Ko se je Tine za hip zavedel, je stal pri njem zdravnik.

"Gospod župnik, mudi se!" je slišal Tine.

In je začutil v roki toplo župnikovo desnico.

"Kes obudi, kes, moj sin!" je trepetal župnik ob njem in solze so mu drle po licu.

Tine je stisnil njegovo roko v odgo-

vor, zgibal ustnice v strašni dušni boli in kakor v daljni dalji slišal župnikove besede:

"Ego te absolvo..."

"Kriste, odpusti!" je zagrcalo Tinetu v grlu v zadnjem naporu in je — zgasnil.

Župnik mu je čez hip pokrižal neme, na pol odprte ustnice ter s sladko ginenostjo gorel sam vase:

"Kriste usmiljeni, da sem jo le rešil, ovčico izgubljeno, večne smrti! Bodi ji usmiljen sodnik!"

Obrnil se je proti vratom in videl tisti hip na hodniku paznike, ki so peljali Matijca in Franco iz dvorane.

"Domov, domov! Ali ju ne pustijo domov?"

"Ne," mu je obrazložil sluga vsevedno. "On je obsojen v smrt na vešalih radi umora, ona na štirinajst dni zapora zaradi žalitve državnega pravdnika".

"Če je pa nedolžen, če je pa nedolžen! Saj je dokazano, da je nedolžen! Zakaj pa je dokazano, da je nedolžen!" se je hudoval starec ter se zagnal po hodniku za njima. Toda v nakrižju so mu izginili pred očmi. Hitel je po hodniku dalje, zgrešil stopnice ter obstal v temi na koncu. Vrnil se je ter ponavljal:

"Saj je nedolžen! Saj je vendar nedolžen!"

(56)

In je iskal po hodnikih, zašel na dvorišče, taval po drugih stopnicah nazaj ter slednjič našel paznika, ki mu je pokazal pot na cesto.

Tisti hip je klečal Matijec, na vešala obsojeni, nedolžni Matijec, v svoji celici in molil, na drugem delu poslopja pa je ždela Franca predse in mislila nase, mislila na Matijca:

"Zakaj ga niso izpustili, ki je nedolžen!"

S čudno zagrenjenostjo in molče so se vračali poslušavci in priče pozno v noč domov. Nikomur se ni ljubilo govoriti. "Kakor da smo žive pokopali," se je oglasil Brne.

"Zdaj pa bo vse iznova!" je tolažil Gaber Mohorja, "ali niste slišali? Vse se še razčisti, vse se še razčisti!"

"Če enkrat pride nesreča, se je ne otreseš!" je zmajal Mohor z glavo.

Ko je Klančarka stopila v svojo kočjo, je našla vrata v izbo odprta. Na postelji je ležal njen mož oblečen in obut ter strmel v strop.

"Miha!"

Mož se ji je blodno zarežal v obraz: "Ali so ga že obesili! O, da so ga že obesili! Vidiš, Matijec, zdaj te ne bo več, zdaj te ne bo več! Zdaj bo mir."

40.

Obravnavo o Kosmačevem umoru so obnovili pred izredno porotno obravnavo. Med Tinetovimi čevlji so našli še stare Matijeve čevlje v potrditev, da si je Tine čevlje izposojal. Blaž je opisal Francetovo smrt in otroka sta toč-

no izpovedala, da Matijec ni udaril, temveč le dvigal Kosmača.

Časopisje je bilo vso stvar na dolgo razvleklo. V deželi je zavrelo ostro prerekanje o pomanjkljivosti kazenskega postopka. In ko je bilo prerekanje že tako na stran poti, da so si očitale posamezne stranke bančne zločine, ki niso imele s stvarjo nobenega stika, je bila napovedana ponovna obravnava. Pričela se je strašna bitka med psihiatri! Ali je Tine res izvršil zločin, ali ga ni morda proces tako strašno razburil, da je hotel krivdo vzeti nase? Nazadnje so si očitali psihiatri medsebojno nevednost in vsa stvar je grozila, da se bo končala v pravadah radi žaljenja časti.

Toda vse to ni omajalo porotnikov. Saglasno so zanikali Matijevo krivdo.

Matijec je nemo gledal okoli sebe ter ni mogel verjeti, ko mu je sluga uslužno segel v roko, rekoč:

"Le pojdite, saj sem zmerom mislil, da ste nedolžni."

Matijec je zmajal z glavo in se ni mogel prav znajti.

Ali si že kdaj planil iz kleti v jasno solnčno luč? Ali si kaj videl? Oči so te zaslepele in pred seboj si videl samo zelene kolobarje. Tako se tudi Matijec ni mogel znajti v svobodi.

"Matijec!" je stopila Franca k njemu. "Prost si!"

"Da, sem?" se je zavedel. "Zahvaljen bodi Bog! Hudo je bilo!" In si je pogladil črno brado, ki mu je bila zrastle v ječi.

Šele ko je stopil iz sodne palače, ko je zazrl zelenje pred seboj in mu je planila v oči vroča solnčna luč, ko je zagledal grad nad seboj, ki se mu je zdela, da visi na jasnem nebu, ko je zaslišal ropotanje voz ter mu je na uho udarilo rahtanje avtomobilov, šele takrat se je zgnilo v njem nepopisno, neizrazno čustvo. Snel je klobuk z glave, zakrilil z rokami v zrak, kakor da hoče plavati od presladkega občutka v duši ter zavriskal, divje, s čudno nadnaravnim, nečloveškim glasom.

"Matijec!" se je plašno začudila Franca. "Ljudje te gledajo! Saj nisi pijan!"

"Kaj meni ljudje mar!" je dejal Matijec, nič več oprezn, obzirni Matijec, Matijec, ki se mu je oko iskriilo od nepopisne sreče, Matijec, ki mu je občutek neizmerne moči hotel razgnati prsi. In je spet zavihtel klobuk v zrak in spet zavriskal divje, izzivajoče, presilno in kljubujoče. Kakor da stoji pranaravni človek sredi divje stepe ter ne ve, kako bi pozdravil solnce, to božjo luč, kako bi pozdravil zrak, to biserno morje, kako bi pozdravil zelenje, to sveto pašo očem človeškim. Ne ve, kakšen je pravi zdravnik, ki naj ga pošlje svojemu Stvarniku, pa vpije, vriska, divje, iz polnih prsi; ne ve, kako bi pokazal z rokami strašnemu božanstvu, ki vse to daje, da ga spoštuje, da se mu klanja, da se mu zahvaljuje.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Epidemija – Heyne - Medinova bolezen

(Nadaljevanje s 3. strani)

ne spreminjati preveč; otrok mora uživati tudi presno (nekuhano) sadje, ki pa seveda mora biti umito in olupljeno, ker njegov organizem zahteva za normalno delovanje tudi surovo hrano. — Roke si je umivati z milom, predno prijemljemo sadje. Telesni higijeni sploh je posvečati večjo skrb z umivanjem rok in ust pred vsako jedjo. Preprečevati je kakršnekoli prehlade, zlasti vsa črevesna in želodčna obolenja; če pa nastopijo, jih je z najmočnejšimi sredstvi takoj preprečiti, kar velja tudi za že obolele primere. V hvalo najnovejšim raziskovalcem antibiotikov in sulfamidov pöveemo, da moremo že po par urah obvladati vsako interkurentno črevesno infekcijo. — Najvažnejše je torej držati prebavni trakt zdrav, da bo bariera — odpornost proti razširjanju virusa dobra.

Sanitarne oblasti objavljajo neprestana obširna navodila za obvarovanje proti infekcijam boleznii "poli". Ponavljamo nekatera najvažnejša. Ukiniti se morajo vsakovrstne injekcije. Tozadевна zdravljenja se morajo prekiniti za čas dokler, traja epidemija. Prav tako cepljenja (vakuniranje). Preventivno preprečiti možne telesne poškodbe! Izrecno je prepovedano prekomerno gibanje in predolgo izpostavljanje solnčnim ali celo umetnim ultravioletnim žarkom. Ruvanje zob in operacije, ki niso potrebne, naj se ne vrše. Prekomerna uporaba sredstva DDT je škodljiva.

Eno navodilo onim, ki so v času epidemije dobili vročino, pa se ne ve, v kaj se bo bolezen razvila: Naj varujejo popoln mir! Nobenega vstajanja, nobenega premikanja, nobenega napora! Ako bi bila bolezen "poli", bo event. hromost tem lažja in rekuperacija tem

hitrejša, čim bolj je bolnik v predparalični dobi miroval, čim manj se je gibal in premikal.

Zoper to bolezen zdravila še niso našli, izgleda pa, da so na vidiku in sicer v smislu preprečevanja vezanja virusa na živčne celice.

Preventivna cepljenja SALK (mrtvi virus) in SABIN (živi virus) so v stanju preiskovanja — eksperimentiranja.

V prosti prodaji je preparat "FORMITROL", ki je sestavljen na osnovi formola in služi za desinfekcijo ust in grla. Tablete se kot bomboni tope v ustih in jih je jemati zlasti na krajih, kjer je verjetnost infekcije večja (v kolektivih, zbirališčih, zaprtih prostorih i t. d.).

* * *

Ministrstvo za narodno zdravje je objavilo sporočilo, da so v Argentini od meseca junija leta 1955 do sedaj ugotovili naslednje število primerov obolenj za boleznijo "poli": Buenos Aires 233, 37 smrtnih, področje Velikega Buenos Airesa 546, smrtnih 36, provinca Buenos Aires 182 in 3 smrtni prim., Entre Rios 14, Corrientes 13 in 6 smrtnih prim. Santa Fe 28, Formosa 1, Santiago del Estero 3, Cordoba 7, San Juan 1, Mendoza -15, San Luis 3, La Pampa 4, Neuquen 1, Chubut 1, Catamarca 3, 1 smrtni. Nobenega primera obolenja za to boleznijo niso ugotovili v prov. Chaco, Rio Negro, Santa Cruz in Tierra del Fuego.

Operarios Fábrica Tintorería
20/35 años, certif. trabajo.
Presentarse 9 hs. con docum.
viernes o lunes

Garay 1332 — Capital

(3 cuadras de Est. Constitución)

NA BELO NEDELJO

8. APRILA 1956

VELIKA CELODNEVNA DRUŽABNA PRIREDITEV DRUŠTVA SLOVENCEV

NA SLOVENSKI PRISTAVI V MORONU

Vsakovrstno železo za gradnjo hiš vam po najbolj ugodnih cenah dobavi

JANKO MARINŠEK

LACROZE 589

SANTOS LUGARES - F. N. G. S. M.

Železo dobite po zaželenih merah, prav tako pa tudi ukrivljeno (hierro doblado para lozas)

Za rojake — plačilo v obrokih po dogovoru

LOUIS DE WOHL

(46)

Zemlja je ostala za nami

"Ritmično prepevanje je sijajna zamisel," je ugotavljala Maksina, ko je bila spet "doma". "Mislim celo, da bi tudi pri nas koristilo — pri porodih na zemlji namreč, sem hotela reči."

"Poznam družine," je dejal Chris, "ki pri takih prilikah skupno molijo rožni venec; in tudi hišni stanovalci z njimi; celo mati sama moli z njimi. V tem je tudi ritem; tudi jaz sem se na tak način rodil, kakor mi je pogosto pripovedovala moja mati."

"Morda ste se jim takoj pridružili v molitvah?" je vprašal Brandeis.

Domislica ni bila baš dobronamerna; Chris je mirno pogledal Brandeisa in dejal: "Kot znanstvenik verujete v vrednost opazovanja. Kaj pa smo mi opazili v tem kratkem času, odkar živimo na tem planetu? Meni vsaj je razlika med padlim zemljanom in nepadlim Marsovcem vedno bolj očitna. Porod brez bolečin — sleherni dan novo darilo, smrt — klic v onostranstvo, klic, katerega sam zaznaš in kateremu z veseljem slediš..."

"Pa kljub temu — smrt."

"Vse stvarstvo je spremenljivo," je pojasnjeval Chris, "in to so mi že kot otroku dopovedali. Tukaj pa smrt ni nikako pošastno strašilo; nihče se je ne boji in nihče ji s strahom ne zre nasproti — pride, kadar mora priti in ni nič

druga kakor nežen prehod v novo življenje, brez trpljenja in z vso dostojanstvenostjo. Pa še dalje, ako hočete: vse rase na Marsu govore isti jezik; potemtakem pri njih ni prišlo do takšne zmešnjave, kakor je v zgodovini popisana zmeda ob gradnji babilonskega stolpa."

"Škoda, da niste šli za duhovnika," je menil Brandeis, "in čisto resno to pravim, Cary."

"Vem," je odvrnil Chris, "samo — ali so vaše besede dobronamerne?"

Brandeis ni odgovoril. Razumel me je torej, si je mislil Chris in hitro preskočil s pogledom na Maksino. "Celibat", je dejal, "navsezadnje tudi ni slaba ustanova, ker se človek lahko posveti samo tistemu, kar resnično hoče..."

"...in drugemu prepusti, kar vi hočete", je suho dopolnil Chris. Sicer pa, v vsakem duhovniku je nekaj pilota — in ne vidim razloga, zakaj vsaj v enem pilotu ne bi bilo vsaj malo duhovnika. Še daleko ni duhovnik vsakdo, ki nekaj ve o svoji veri; nekaj o tem vedeti, je sicer bistveno, ne pomenja pa še vsega: več vredno je v to verovati; po tem živeti pa je daleč daleč najvažnejše."

"To bo pa res prijeten zakon Maksina," se je norčeval Brandeis, "vsako jutro k maši in vsako soboto k spovedi."

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Svobodna beseda. Februar 1956. Vsebinske: So potrebne tradicionalne politične stranke? (An); Osnovni razlog pomanjkanja živil v Jugoslaviji: Nove teorije sovjetskih oblastnikov za doseg istih ciljev (An); Pod zastavo balkanske skupnosti (dr. Bogumil Vošnjak); Sto največjih podjetij v USA; Dr. Živko Topalovič — 70-letnik; Angleška delavska stranka; Jugoslovani ujetniki v ZSSR; Yugoslav Observer. Svobodno Besedo izdajajo v Bs. Airesu živeči člani Slovenske demokratske stranke.

DRUŠTVENI OGLASNIK

S smrtjo gospe Ane Rupnikove je izčrpanih 68,— pesov posmrtninskega prispevka, ki so ga doslej plačali društveni člani. V plačilo so zapadli nadaljnji trije novi smrtni primeri in sicer 34., 35. in 36. primer. Vse članice in članice brez izjeme lepo prosimo, da znova vplačajo posmrtninski prispevek v znesku 9.— \$. Kdor pa je s tem še v zaostanku, tega lepo prosimo, da plača takoj tudi zaostanek.

V zvezi s tem opozorilom znova spominjamo vse članice, da v posmrtninskem skladu Društva Slovencev lahko zavarujejo tudi svoje nedoletne otroke. V zavarovanje prijavijo poimensko vse otroke, posmrtninski prispevek pa plačajo le za enega.

Vse društvene poverjenike in pobiralce članarine prosimo, da od 1. januarja t. l. naprej od vsakega člana in članice poberejo tudi prispevek za Mladinski fond, ki znaša mesečno po 1,— peso. Društvo Slovencev.

CERKVENI OGLASNIK

Sv. maša za pok. Franca Gliho, ki je bila v "Svobodni Sloveniji" objavljena za 18. t. m., bo naslednjo nedeljo 25. marca ob 10.15 na Belgrano 3863, Buenos Aires. OBVESTILA

Občni zbor Slovenske Fantovske Zveze bo v nedeljo 11. marca ob 16. uri na Pristavi v Moronu. Vršil se bo ob vsakem vremenu. Člani naj udeležbo vzamejo za važno in častno dolžnost. Vabljeni so tudi fantje, ki želijo postati člani naše organizacije. Odbor SFZ.

Študentovski dan naših srednješolcev bo v nedeljo 18. marca v slovenskem semenišču v Adrogué. Pričetek ob 9. uri skupno sv. mašo. Kdor ne ve za pot, naj počaka ob 7.30 uri na postaji Constitución ali ob 8.15 uri na postaji Adrogué.

Pripravljalni odbor

III. poletni filmski večer SKA bo v petek 16. t. m. ob osmih na dvorišču Ilirije v Ramos Mejia. Na sporedu je film "Parska kartuzija" po Stendhalovem romanu. V glavnih vlogah: Maria Casares in Gerard Philippe. Razlaga Ruda Jurčec.

G. Luis Lovšin ima že več mesecev pismo iz Celja v Banco Holandes Unido v Buenos Airesu. Kdor ve za njegov naslov, naj ga na to opozori.

ZAHVALA

Zahvaljujem se Društvu Slovencev v Buenos Airesu za izplačano posmrtnino 2100 pesov ob smrti moje žene Ane Rupnik. Pavel Rupnik Bs. Aires, 2. III. 1956.

Iskrena zahvala

VSEM, KI SO PRIMOGLI PRI USPEHU NAŠE AKCIJE ZA 100.000 PESOV

DAYDAM S. R. L.

B. VRTOVEC - S. JEREBIČ

odgovorna družabnika

Slovenska kulturna akcija ponovno opozarja na izlet v zgodovinski grad Naveira, v nedeljo 11 t. m. Odhod s Plaza Once ob sedmih, iz Haeda ob 7.23 h jutraj; vožnja z vlakom do Lujana, nato z avtobusom mimo bazilike. Pri sv. maši v grajski kapeli se bomo spomnili jubilejev papeža Pija XII.

Pouk v slovenskih tečajih. Zaradi oetroške paralize, ki se širi v nekaterih okoliših slovenskih tečajev, je do preklica prekinjen pouk v naslednjih šolskih središčih: Buenos Aires, Moron, Ramos Mejia, San Justo in San Martin. Pričetek pouka bo javljen pravočasno, ka bodo to dopuščale razmere. Mladinski odsek Društva Slovencev.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 498945

Vsem prijateljem sporočam, da je dotrpela pretekli mesec moja
dobra mama

Frančiška Kalan, roj. Bernik

Njeno telo čaka vstajenja na pokopališču v Škofji Loki.

Janez Kalan

Vsem prijateljem in znancem sporočam žalostno novico, da je dne 1. marca 1956 ob 16.10 uri popoldne po hudem trpljenju umrla v 45. letu starosti moja ljubljena žena

gospa Ana Rupnik, roj. Gantar

K zadnjemu počitku so jo položili dne 2. marca 1956 ob štirih popoldne na pokopališču v Moronu.

Ob tem hudem življenjskem udarcu se zahvaljujem vsem sosedom in prijateljem, ki so mojo rajno ženo obiskovali, ji stregli v času njene bolezni ter ji lajšali trpljenje. Posebno zahvalo sem dolžan č. g. župniku Francu Kolenču za opravljene molitve na grobu ter vsem rojakom, ki so mojo rajno ženo spremljali na njeni zadnji poti.

Žalujoči mož

Castelar, 2. marca 1956.

Pavel Rupnik

Iz domovine je prispelo žalostno sporočilo od naše drage mame, da je 15. februarja t. l. ob osmi uri zvečer mirno in Bogu vdano ter previden z vsemi tolažili svete vere preminul naš dragi in skrbni oče

gospod FRANC ŠIMENC

posestnik na Zgornjem Brniku pri Kranju

Dragega pokojnika so položili k zadnjemu počitku ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev dne 17. februarja t. l. na farnem pokopališču v Cerkljah pri Kranju.

Počivaj v miru, dragi oče, in Bog naj Ti bogato poplača vse Tvoje skrbi in prizadevanja za nas.

Sv. maša zadušnica se bo brala v nedeljo dne 18. marca t. l. ob pol enajsti uri v cerkvi Marije Pomočnice v Don Bosco, Ramos Mejia.

Sin dr. Tone s soprogo Boženo, roj. Golmajer in

otrokama Maruško in Markom v imenu:

mame Marije, roj. Kos, sestre in bratov: Marije por.

Kepic, Franca z družino, Ivana z družino in Aleša

z družino.

San Justo - Argentina, Zg. Brnik - Jugoslavija,

Udmath - Avstrija, San Francisco - USA.

Po dolgotrajni in težki bolezni, je dne 1. marca 1956 vdana v voljo božjo umrla članica Društva Slovencev

Gospa ANA RUPNIK

Pokopana je bila v petek 2. marca 1956 na pokopališču v Moronu. Naj ji bo lahka argentinska zemlja, mi pa se je spominjajmo v molitvi.

Društvo Slovencev

Buenos Aires, 8. marca 1956.

pram Caryju niso več takšna, kakor so morda nekoč bila."

Sedaj je tudi ona dejala glasneje: "Nikomur nisem dolžna polagati računov o svojih čustvih."

"Vi ga ne ljubite, vi ga ne morete ljubiti."

"Ne vem," je odvrnila, "pa tudi če bi tako bilo..."

Prekinila se je in stekla ven; zaprla se je v svojo sobo. Chris ji je že pred časom napravil ključavnico: malce se ji je tedaj to dobro zdelo, malce se je zezila, ker si je sam zaprl pot do nje. A vedela je, da fant v teh stvareh "presneto resno" misli, kakor bi dejali mnogi njeni newyorški prijatelji. Morda je tudi v tem imel prav. Vsekakor pa je vedela, da jo ljubi, čeprav ji je v zadnjem času izkazoval manj pozornosti kakor prej. V njem so se dogajale stvari, o katerih ni vedela ničesar ali vsaj ne dovolj. Kakor sanjač ali nekaj pesnik je blodil naokrog, kakor nekdo, ki rešuje in rešuje nek problem, pa ga rešiti ne zmore. Zdelo se je, kakor da so zanj vsi Marsovci in vse, kar je bilo z njimi v zvezi, važnejši kakor ona. Ali morda Brandeis ni imel prav, ko je dejal, da bi Chris moral postati duhovnik? Saj se prav sedaj pogosto dogaja, da posebno pogumni možje vojaki, ki so si nabrali najvišjih odlikovanj, raziskovalci, piloti in drugi, na vsem lepem izginejo in se pojavijo kot duhov-

niki ali celo menihi. Slišala je že o takšnih primerih; čutila pa je in slutila, da sedaj še ni pravi trenutek, da bi si mogla ustvariti jasno podobo, zlasti ne, ko si niti Chris sam s seboj še ni bil na jasnem.

Brandeis je bil genij in o tem ni bilo dvoma. V tisoč in več stvareh je prekašal Chrisa. Niti minuto se nisi mogel dolgočasiti v njegovi družbi. Bil je po svoje očarljiv celo tedaj, kadar je nasajeno zbada. In dobro je vedela, da ni imel prav dosti opravkov z ženskami — morda je bila ona celo edina, do katere je vsaj nekaj čutil.

Navsezadnje je pa vse sila enostavno, si je mislila: dva moška in ena ženska med samimi divu in druli na tem tujem planetu. Kako bi sploh moglo priti drugače? Celot tedaj, ako bi ona bila takšna kakor Anne Edwards - Robinson?... Končno pa tudi ne bi bila prava ženska, ako je ne bi razburjalo, kar...

Za hip se je zazdela sama sebi neumnica, v vsej svoji revni poprečnosti. Zakaj neki je moralo prav njo doleteti, saj ženska vsekakor ni spadala v tako ekspedicio. Vse je bilo zanj preveliko, vse je prekomerno učinkovalo nanjo, čudeča so se grmadila drugo na drugo in se razblinjala nad njo kakor morski valovi. Ali je bilo tako zelo narobe, ako je — vsaj včasih — za trenutek hotela priznati sama sebi, da je koncem koncev le ženska?

(Nadaljevanje v prihodnji številki)